

Årsrapport 2023

Barn- och utbildningsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelsers ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	4
1. ÅRETS GRANSKNING	5
2. VERKSAMHET OCH EKONOMI	6
2.1. VERKSAMHETSMÄSSIGT RESULTAT	6
2.1.1. UPPDRAG OCH INRIKTNING	6
2.1.2. KVALITET OCH UPPFÖLJNING	8
2.1.3. STADSREVISIONENS GENOMFÖRDA GRANSKNINGAR	8
2.2. EKONOMISKT RESULTAT	11
2.2.1. DRIFTVERKSAMHET	11
2.2.2. INVESTERINGSVERKSAMHET	12
2.3. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI	12
3. INTERN KONTROLL	13
3.1.1. INTERN KONTROLLPLAN	13
3.1.2. STADSREVISIONENS GENOMFÖRDA GRANSKNINGAR	14
3.2. SAMMANFATTNING INTERN KONTROLL	15
4. RÄKENSKAPER	16
4.1. SAMMANFATTNING RÄKENSKAPER	16
GRANSKNING AV AVGIFTER	BILAGA 17

Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom styrelsen och nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2023. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att barn- och utbildningsnämnden **delvis** bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämndens verksamhetsmål för 2023 inte har uppnåtts under året vilket vi bedömer som en brist. Vidare noterar vi att ett av kommunfullmäktiges tidigare uppdrag till nämnden ännu inte har rapporterats. Avvikelse finns även för barn- och utbildningsnämnden vad gäller följsamhet till budget.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att barn- och utbildningsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten **delvis** har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll. Dock bedömer vi att arbetet med intern kontroll endast delvis utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten då nämnden inte når sina verksamhetsmässiga mål. Årets granskningar visar också att den interna kontrollen fortsatt behöver stärkas avseende förtroendekänsliga poster.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, **i allt väsentligt**, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av barn- och utbildningsnämnden 2023.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet.

I den grundläggande granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegeringsordning, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten genomförts avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper, har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

Årets granskning omfattar granskning av nämndens mål- och ekonomistyrning och uppföljning, nämndens system för intern kontroll samt om räkenskaperna är rättvisande. Inom den grundläggande granskningen har vi särskilt granskat köp av huvudverksamhet, avgifter och förtroendekänsliga poster. Därtill har två fördjupade granskningar genomförts under året vad gäller nämndens arbete med näringslivssamverkan samt måltidsverksamhet inom grundskolan. Vi har även genomfört tre uppföljningsgranskningar; samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa, samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser samt tillämpningen av Barnkonventionen.

Granskningsledare har varit Karin Landgren vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt om nämnden följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1. Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelser, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

2.1.1. Uppdrag och inriktning

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv.

Barn- och utbildningsnämnden har för 2023 haft följande inriktning: "Kunskap och lärande är fokus för stadens förskolor och skolor. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att utvecklas och nå målen. Särskild vikt ska läggas vid kunskaper i språk och matematik samt skolans kompensatoriska uppdrag. Barn och elever ska känna sig trygga, få stöd i sin personliga utveckling och utveckla sin lust att lära. De ska rustas för en framtid i förändring, där hållbarhet, respekt för demokrati och människors lika värde är centrala begrepp."

Nyckeltal

Nämnden följer också ett antal olika nyckeltal som ett led i sin uppföljning av nämndens uppdrag och inriktning. Framtagna nyckeltal avseende 2023 finns inom områdena förskola, grundskola med förskoleklass, gymnasieskola, elevresultat samt ekonomi. Vi noterar att nyckeltalet "Andel elever i grundskolan med minst E i alla ämnen i årskurs 6" fortsatt har en nedåtgående trend sedan 2020. Utfallet 2020 var 74,7 % och 2023 var utfallet 65,7 %, en minskning på nio procentenheter.

Specifika uppdrag

Fullmäktige har inom ramen för mål och ekonomi beslutat om två specifika uppdrag för barn- och utbildningsnämnden under 2023.

- **Översyn för att stimulera högpresterande elever.** Uppdraget skulle vara utfört och redovisat i nämnden senast den 30 september 2023. Uppdraget redovisades till nämnden den 21 september 2023. I ärendet redovisas att översynen är ett omfattande arbete, men att de två första stegen, definition och kartläggning, är genomförda. Analysarbete och planering för implementering av åtgärder och insatser kvarstår. Barn- och utbildningsnämnden godkände redovisningen.
- **Helhetsgrepp kopplat till yrkesinriktade gymnasieprogram.** Uppdraget skulle vara utfört och redovisat i nämnden senast den 30 november 2023. Uppdraget redovisades till nämnden den 16 november 2023 och bland annat framfördes i rapporten att förvaltningen kommer att arbeta aktivt med olika

insatser för att sätta ljuset på yrkesutbildning och stimulera för ökad attraktionskraft, men är samtidigt beroende av nationella insatser för att öka det allmänna intresset. Barn- och utbildningsnämnden godkände redovisningen.

Vi noterar att det kvarstår för nämnden att redovisa följande uppdrag till kommunfullmäktige:

- Att ta fram förslag på hur rekryteringsprocessen och valet av ungdomsledamöter i Ungdomsrådet kan göras mer demokratiskt och representativt samt hur Ungdomsrådets funktion kan stärkas i syfte att på ett bättre sätt än idag lyfta in ungdomsperspektivet i stadens arbete (uppdraget gavs i kommunfullmäktige 13 december 2022, § 227).

Mål

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål för barn- och utbildningsnämnden:

- Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka under mandatperioden, målet 2023 är att öka med 0,5 procentenheter
- Andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka under mandatperioden, målet 2023 är att öka med 0,5 procentenheter
- Andelen elever med hög frånvaro i grundskolan ska minska under mandatperioden, målet 2023 är att minska till 10 procent
- Andelen elever med hög frånvaro i gymnasieskolan ska minska under mandatperioden, målet 2023 är att minska till 35 procent

Mål för efterföljande år fattas årligen utifrån uppnådda resultat.

Nämnden redovisar att de inte uppfyller något av sina fyra mål.

När det gäller det första målet som avser att andelen elever som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med 0,5 procentenheter under 2023 så redovisar nämnden en minskning med 0,6 procentenheter.

Vad gäller det andra målet som avser att andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka med 0,5 procentenheter under 2023 så redovisar nämnden en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med tidigare mätning.

När det kommer till barn- och utbildningsnämndens tredje mål avseende andelen elever i grundskolan med hög frånvaro så redovisar nämnden att frånvaron nu ligger på knappt 17 procent, vilket ska jämföras med målet på 10 procent.

Gällande det fjärde målet som avser andelen elever i gymnasieskolan med hög frånvaro så redovisar nämnden att frånvaron ligger på drygt 42 procent, jämfört med målet på 35 procent.

Barn- och utbildningsnämnden gör bedömningen att samtliga mål kommer att nås under mandatperioden.

Vi noterar att nämnden på sammanträdet den 14 december 2023 har gett utbildningsdirektören i uppdrag att arbeta vidare med insatser för att öka måluppfyllelsen och för att skapa en likvärdig skola med god kvalitet inom både grundskolan, gymnasieskolan och för International School of Helsingborg. Något datum för när uppdraget ska återredovisas till nämnden är inte satt.

2.1.2. Kvalitet och uppföljning

Uppgifter om missförhållanden

Stadsrevisionen följer hur det ser ut med uppgifter om missförhållanden för de kommunala skolorna i Helsingborg. I den statistik som hämtas från Skolverket lämnas numera ut endast de fall där Skolinspektionen har inlett en tillsyn och det blivit ett ärende. Tidigare redovisades även fall där det skett överlämnande till annan myndighet, där beslut tagits att inte pröva ärendet samt där överlämnande skett till klagomålshandlingen. Under 2023 har endast ett nytt ärende inkommit där Skolinspektionen har inlett en tillsyn. Ärendet avser en grundskola, dock är något beslut ännu inte fattat. Som jämförelse noteras att under 2022 lämnade Skolinspektionen kritik i fyra ärenden inom de kommunala skolorna i Helsingborg, samtliga grundskolor. I ett fall gavs ett föreläggande, i övriga avstod Skolinspektionen från att ingripa.

Nämndens uppföljning

Utöver nämndens arbete med systematiskt kvalitetsarbete och de regler och anvisningar som Helsingborgs stad tagit fram inom det interna kontrollarbetet, har barn- och utbildningsnämnden beslutat om en uppföljnings- och utvärderingsplan över vad som ska lyftas till nämnden och vid vilket sammanträde. Beslut om planen för 2023 togs vid nämndens sammanträde den 15 december 2022. Exempel på information som enligt planen ska lyftas i nämnden utöver rapportering om mål, ekonomi och intern kontroll, är rapport angående klagomål och anmälningar till skolmyndigheter, rapport om resultat av grundskolevalet och gymnasieantagning samt kvalitetsrapporter för förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Revisionen har noterat i sammanträdesprotokoll att så också har skett under 2023.

2.1.3. Stadsrevisionens genomförda granskningar

Näringslivssamverkan

Stadsrevisionen har under 2023 granskat hur arbetsmarknadsnämnden och barn- och utbildningsnämnden samverkar med näringslivet. Syftet har varit att bedöma om de båda nämnderna har ett ändamålsenligt arbete med näringslivssamverkan. Den sammanfattande bedömningen är att det i stort finns ett ändamålsenligt arbete hos de granskade nämnderna avseende samverkan med näringslivet. Det finns dock ett antal delar som kan utvecklas. Företagarna i staden är sammantaget nöjda med samarbetet med kommunen även om vissa delar kan förbättras ytterligare.

Inom barn- och utbildningsnämnden finns en organisation för samverkan med näringslivet och staden följer lagens krav på prao för högstadiel elever och i stort även kraven på APL för gymnasieelever. När det gäller anpassad gymnasieskola finns en

större utmaning att hitta platser för APL. Nämndens egen kvalitetsrapport visar att likvärdigheten dock kan förbättras och att näringslivssamverkan inte alltid är en levande del i undervisningen. Alla skolor har inte heller i dagsläget ett forum för att arbeta strukturerat med samverkan skola och arbetsliv. Det finns en övergripande SYV-plan för förvaltningen, men endast ca en tredjedel av skolorna har presenterat en aktuell lokal SYV-plan för läsåret 2022/2023.

Granskningen har rapporterats i en slutlig rapport till barn- och utbildningsnämnden och finns att läsa i sin helhet på stadsrevisionens hemsida. Barn- och utbildningsnämnden har i sitt svar kommenterat de olika utvecklingsområdena som rapporten visar på, och exemplifierat med åtgärder som kan komma att vidtas.

Måltidsverksamheten inom grundskolan

Stadsrevisionen har under 2023 granskat måltidsverksamheten inom grundskolan. Granskningen har utförts för att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning, ledning och kontroll av sin måltidsverksamhet. Den sammanfattande bedömningen i granskningen är att barn- och utbildningsnämnden delvis säkerställer en ändamålsenlig styrning, ledning och kontroll av sin måltidsverksamhet.

Granskningen visar att ansvarsfördelningen för de olika delarna inom måltidsverksamheten är tydlig men att de i vissa delar kan förtydligas ytterligare, exempelvis avseende ansvar för skolmatsal. När det kommer till uppföljning av kvalitetsmål visar granskningen att skolorna kan förbättra detta arbete. Granskningen lyfter också vikten av att det finns ett forum för eleverna på samtliga skolor där de kan prata om maten som serveras samt att rektor eller annan skolpersonal deltar i dessa sammankomster. Skolorna bör också införliva skolmåltiderna i det systematiska kvalitetsarbetet.

Granskningen har rapporterats i en slutlig rapport som har varit utsänd till barn- och utbildningsnämnden för yttrande. Rapporten i sin helhet finns att ta del av på stadsrevisionens hemsida. Vid tidpunkten för denna årsrapports färdigställande har vi inte erhållit barn- och utbildningsnämndens yttrande.

Uppföljning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa

Stadsrevisionen gjorde under 2020 en fördjupad granskning över samverkan mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Granskningen visade att det fanns en grund för samverkan mellan nämnderna men att det fanns utvecklingsområden avseende bland annat information och kunskap om varandras uppdrag samt en ökad dialog. En enhetlig hantering av orosanmälningar inom respektive förvaltning var också ett område som kunde förbättras. Inom barn- och utbildningsnämnden efterfrågades ytterligare stöd och kunskap avseende anmälningsskyldigheten.

Uppföljningen nu visar att nämnden har vidtagit åtgärder. Den gemensamma överenskommelsen med socialförvaltningen uppdaterades under hösten 2023 för att

utveckla samverkan mellan förvaltningarna. Sedan granskningen har även en utbildning utvecklats kring anmälningsplikt och det praktiska förfarandet. E-tjänsterna har utvecklats med tydligare frågor och information avseende vad som behöver framkomma i anmälan, som stöd till den som anmäler.

Uppföljning av samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser

Stadsrevisionen gjorde, med hjälp av konsulten Helseplan, under 2020 en fördjupad granskning över nämndens samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser från både kommunen och regionen. Granskningen gjordes i form av en gemensam granskning tillsammans med Region Skåne och ett antal andra skånska kommuner.

Granskningen visade att det till viss del fanns en ändamålsenlig samverkan mellan Region Skåne och Helsingborgs stad för målgruppen. För staden fanns utvecklingsområden avseende att kännedomen var låg om överenskommelser, ansvarsfördelning och samordnade individuella planer. Bedömningen var även att den interna kontrollen inte var tillräcklig för att säkerställa att samverkan följs upp och vid behov ska resultera i förbättringsåtgärder.

Uppföljningen visar att nämnden har genomfört åtgärder. Bland annat har ramöverenskommelsen mellan Skånes kommuner och Region Skåne samt den Lokala ramöverenskommelsen mellan Region Skåne och Helsingborgs stad gjorts om och beslutats om under 2021. Förvaltningen har också inrättat två tjänster som SIP-koordinatorer som bland annat används som stöd när förskola och skola behöver kalla till en SIP. I det lokala samrådet genomförs gemensamma utbildningsåtgärder som stärker kunskap om förvaltningarnas olika uppdrag.

Uppföljning av tillämpningen av Barnkonventionen

Stadsrevisionen gjorde, med hjälp av konsulten KPMG, under 2021 en fördjupad granskning av tillämpningen av Barnkonventionen.

I granskningen gavs ett antal rekommendationer till barn- och utbildningsnämnden, bland annat att säkerställa att uppdraget för nämndens barnrättsstrateger tydliggjordes och samordnades utifrån förvaltningens övergripande arbete i barnrättsfrågor samt att se över behovet av utbildning för nämndens medarbetare.

Uppföljningen visar att nämnden har genomfört åtgärder. Bland dessa kan nämnas att de gjort en översyn av vilka behov av utbildning kring barnkonventionen som finns inom förvaltningen, vilket har lett till att introduktionsutbildningen för all nyanställd personal förstärks. I svaret uppges också att förvaltningen arbetar vidare med frågan på vilket sätt barnets bästa beaktas i ärendeprocessen när beslut fattas i frågan och hur de senare kan följas upp och återrapporteras.

2.2. Ekonomiskt resultat

2.2.1. Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2023	Internbudget 2023	Bokslut 2022
Kommunbidrag	3 981 802	3 981 802	3 834 902
Disposition av ackumulerat resultat	23 000	23 000	20 000
Intäkter	800 117	719 964	834 572
Summa intäkter	4 804 919	4 724 766	4 689 474
Kostnader	-4 812 222	-4 724 766	-4 633 379
Summa kostnader	-4 812 222	-4 724 766	-4 633 379
RESULTAT	-7 303	0	56 095

Av ovanstående redovisning framgår att barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 7,3 mnkr i förhållande till budget. Vid delårsresultatet prognosticerade nämnden ett underskott på 6,2 mnkr. Nämnden har under året använt 23 mnkr av tidigare års överskott vilket innebär att verksamheternas underskott uppgår till 30,3 mnkr.

Nämnden uppger att kostnaderna under året har ökat betydligt mer än intäkterna. Det uppges att det framförallt är personalkostnaderna som blivit något högre än beräknat. Ytterligare anpassningar uppges vara nödvändiga framöver för att nå en ekonomi i balans.

På verksamhetsnivå redovisar förskolan ett underskott om 7,5 mnkr. Antal barn i förskoleåldern har minskat under hösten vilket har inneburit sjunkande intäkter. Samtidigt har kostnaderna blivit något högre än prognostiserat vilket sammantaget medför att verksamheten redovisar ett underskott. Även grundskolan redovisar ett underskott, 8,5 mnkr. Här uppges framförallt personalkostnaderna vara högre än beräknat, men även inom grundskolan är antalet elever färre. För gymnasieskolorna redovisas ett överskott på 6,5 mnkr. Detta beror främst på att intäkterna avseende gymnasiet har blivit högre än beräknat och att verksamheten har gjort anpassningar.

Enligt nämnden har kostnaderna löpande följts under året och korrigerande åtgärder har gjorts på enhetsnivå.

2.2.2. Investeringsverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Bokslut 2022
Utgifter	-11,4	-21,0	-18,6
Inkomster	0	0	0
Netto	-11,4	-21,0	-18,6

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med 9,6 mnkr i förhållande till budget.

Nämnden har ett antal investeringsprojekt i form av nybyggnationer och renoveringar av skolor och förskolor. Dessa beställs av fastighetsnämnden som hanterar dem inom sin budget och de resulterar sedan i hyreskostnader för barn- och utbildningsnämnden. Under 2023 har investeringar skjutits framåt eftersom de medför kapitalkostnader som ska täckas och det råder en allmän återhållsamhet inom nämndens verksamheter.

2.3. Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Stadsrevisionens samlade bedömning är att nämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på att nämndens verksamhetsmål för 2023 inte har uppnåtts under året vilket vi bedömer som en brist. Det är en försämring jämfört med föregående år. Vidare noterar vi att ett av kommunfullmäktiges tidigare uppdrag till nämnden ännu inte har rapporterats, dock har detta inte varit tidsatt. Nämnden behöver säkerställa att åiterrapportering sker.

Vi noterar att nämnden gett utbildningsdirektören i uppdrag att arbeta med insatser för att öka måluppfyllelsen, men vi bedömer att det inte har varit i tillräcklig tid. Nämnden bör tidigare under året efterfråga resultat och analys i syfte att stärka måluppfyllelsen.

Utifrån genomförda fördjupade granskningar bedömer vi att nämnden har en i stort ändamålsenlig näringslivssamverkan och en måltidsverksamhet som delvis bedrivs ändamålsenligt.

Utifrån genomförda uppföljningsgranskningar avseende tillämpning av Barnkonventionen, samverkan kring barn och unga med behov av samordnade insatser samt samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa framgår att nämnden i allt väsentligt vidtagit åtgärder utifrån lämnade rekommendationer.

Ur ekonomisk synpunkt bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Vi vill betona vikten av att nämnden fortsatt följer den ekonomiska utvecklingen, till följd av redovisat budgetunderskott på 7,3 mnkr.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

3.1.1. Intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Det ska inom nämndens ansvarsområde finnas en organisation för den interna kontrollen för att tillse att medarbetare följer regler och anvisningar om intern kontroll.

Det finns två utsedda intern kontrollsamordnare på förvaltningen som driver arbetet. I riskanalysen håller intern kontrollsamordnarna möten på de övergripande avdelningarna och med verksamhetschefer. Då diskuteras innebörden av intern kontroll samt vad riskanalysen innebär. Avdelningarna arbetar sedan vidare med riskanalysen. En del som lyfts i riskanalysen börjar förvaltningen arbeta med direkt istället för att lyfta in det i den interna kontrollen. Riskanalysen mynnar ut i en bruttolista och ett förslag till plan tas upp för diskussion i lednings- och styrgrupp. Det finns ingen rutin att involvera nämndens ledamöter i riskanalyserarbetet.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Barn- och utbildningsnämnden antog sin interna kontrollplan för år 2023 den 17 november 2022. Planen innehåller nio processer/granskningsområden som förvaltningen har granskat under 2023. Valet av processerna som granskas bygger på den riskanalys som förvaltningen genomfört.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras löpande till nämnden. Vi noterar att för barn- och utbildningsnämnden sker en redovisning per år och för 2023 års interna kontrolluppföljning återrapporterades resultatet den 15 februari 2024. Den bedömning som gjorts av resultatet av granskningen visar att åtta granskningsområden bedömdes vara försumbara eller lindriga och ett bedömdes vara kännbart. Den risk som i resultatet bedömdes som kännbar är "Att elever som är berättigade till studiehandledning inte får det." Olika åtgärder har planerats kopplade till denna brist. Förvaltningen har valt att sätta in åtgärder även för samtliga granskningsområden för att ytterligare stärka processerna.

I samband med uppföljning av arbetet med intern kontroll har vi också kontrollerat om beslutade åtgärder avseende 2022 års interna kontrollplan har utförts. Det fanns ett flertal åtgärder och förvaltningen uppger att samtliga utom en har utförts och denna har markerats som icke aktuell. Någon återkoppling till nämnden avseende åtgärderna har inte skett.

Nämnden har en rapporteringsskyldighet att i samband med årsredovisningens upprättande rapportera konstaterade fel och brister vid uppföljningen av den interna

kontrollen även till stadens revisorer. Vi kan konstatera att rapporteringen till revisorerna har utförts.

3.1.2. Stadsrevisionens genomförda granskningar

Förtroendekänsliga poster

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Förtroendekänsliga poster i denna granskning har avsett konton för extern representation, personalsociala aktiviteter samt resor i tjänsten med flyg.

I denna granskning har 25 stickprov genomförts ur ovan konton i nämndens redovisning och för dessa har avvikelser noterats på 10 verifikationer. I de flesta fall beror avvikelserna på otydliga uppgifter om syfte eller deltagande och det förekommer också något fall av felaktig kontering. I stadsrevisionens årsrapport för nämnden 2022 gjordes motsvarande iakttagelse och nämnden rekommenderades då att säkra sin interna kontroll inom området.

Mot bakgrund av att kontot för livsmedel (personalkaffe, fruktkorgar etc. som riktar sig till alla anställda på arbetsplatsen) uppvisade vissa avvikelser i 2022 års granskning har vi gjort en särskild kontroll av detta. Vi har granskat 39 verifikationer. Av dessa har 27 avvikelser noterats. De flesta avvikelserna här avser felkontering och i något fall avsaknad av syfte. Utgiften i sig bedöms sällan vara felaktig utan det är felkonteringen som skapar avvikelserna i de flesta fall. När det gäller urvalet på kontot för livsmedel (personalkaffe, fruktkorgar etc.) har detta gjorts utifrån en riskbedömning och tidigare noterade avvikelser. Av de nära 2500 posterna på kontot är det en stor majoritet som är ramavtalade leverantörer.

Vår granskning av stickproven visar att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll inom detta område. I granskningen har vi noterat några avvikelser som nämnden bör stärka sin interna kontroll inom. Nämnden behöver säkerställa att deltagarlista alltid finns bifogad samt att syftet är tydligt angivet. När det gäller kontot för livsmedel används detta i viss grad felaktigt.

Avgifter

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av avgifter inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem i syfte att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll inom processen. I granskningen har vi gått igenom förvaltningens rutiner och kontroller, samt genomfört stickprov. Vår granskning av detta område visar att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll. Granskningen redovisas i bilaga 1.

Köp av huvudverksamhet

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en granskning avseende hur barn- och utbildningsnämnden tillser att uppföljning av köp av huvudverksamhet sker. Kontroll har skett av om fakturor överensstämmer med de ersättningsnivåer som antagits samt om leverantören finns med på Svensk Handels varningslista.

En stickprovskontroll av tio fakturor konterade som köp av huvudverksamhet har genomförts. För utvalda verifikationer har kontrollerats om belopp på fakturan stämmer överens med de ersättningsnivåer som är bifogade till internbudgeten alternativt i förekommande fall ersättning för elever i specialskola.

Vår granskning visar att ingen av leverantörerna finns med på Svensk Handels varningslista. För samtliga poster stämmer underlag med förteckning över ersättningsnivåer alternativt ersättning för specialskola.

Vår granskning visar att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll inom processen.

3.2. Sammanfattning intern kontroll

Stadsrevisionens samlade bedömning är att barn- och utbildningsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten delvis har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll. Dock bedömer vi att arbetet med intern kontroll endast delvis utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten då nämnden inte når sina verksamhetsmässiga mål. Årets granskningar visar också att den interna kontrollen fortsatt behöver stärkas avseende förtroendekänsliga poster.

Nämnden arbetar i enlighet med kommunens reglemente med intern kontroll vad gäller arbetet med riskanalyser och framtagande av intern kontrollplan. Utifrån nuvarande process bedömer vi att nämnden i högre utsträckning bör vara delaktig i processen vid framtagande av riskanalys som ligger till grund för de granskningspunkter som antas. Det är viktigt att nämnden även får återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som har visat avvikelser.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av verksamhetsberättelse/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga särskilda iakttagelser av väsentlig karaktär har noterat vid granskning av räkenskaperna 2023. Mindre avvikelser har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1. Sammanfattning räkenskaper

Stadsrevisionens samlade bedömning är att räkenskaperna, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

BILAGA 1

Granskning av avgifter

Bestämmelser

Kommunfullmäktige beslutade om taxa för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem den 20 september 2022 (§148) att gälla från 1 januari 2022. I dokumentet ges information om avgiftens grundprinciper, hur avgiften beräknas, vem som är betalningsansvarig med mera. Av reglerna framgår att avgiften baseras på familjens inkomst och antal barn i familjen som är inskrivna i stadens förskolor, pedagogisk omsorg och/eller fritidshem. Vidare framgår att platsinnehavaren betalar för platsen och inte den tid som barnet är i verksamheten, samt att avgiften betalas för innevarande månad. Hushållets barn räknas samman för att få fram första, andra och tredje barn. Det yngsta barnet räknas som första barn. Den 1 augusti det år barnet fyller tre år ändras avgiften, oavsett vilket datum barnet fyller år. I Helsingborgs stad tillämpas maxtaxa, vilket innebär att det finns en högsta avgift för barnet/barnen. Maxtaxa betalar den familj som har en sammanlagd bruttoinkomst på 54 830 kr per månad. Det är Skolverket som årligen bestämmer beloppet för maxtaxa. För närvarande gäller följande avgifter:

Avgift för barn i förskola och pedagogisk omsorg (1-3 år) år 2023 är:	
Barn 1	3 % av inkomsten, dock högst 1 645 kr/mån
Barn 2	2 % av inkomsten, dock högst 1 097 kr /mån
Barn 3	1 % av inkomsten, dock högst 548 kr /mån
Barn 4	Ingen avgift
Avgift för barn i förskola och pedagogisk omsorg (3-5 år) och fritidshem år 2023 är:	
Barn 1	2 % av inkomsten, dock högst 1 097 kr/mån
Barn 2	1 % av inkomsten, dock högst 548 kr/mån
Barn 3	1 % av inkomsten, dock högst 548 kr/mån
Barn 4	Ingen avgift

Sedan 1 januari 2022 finns möjligheten för vårdnadshavare som är folkbokförda på olika adresser att ansöka om delad barnomsorgsavgift.

Rutiner

Det finns särskilda nedtecknade rutiner för fakturering av avgifterna, en rutin för hanteringen i skolsystemet och en rutin för hantering i ekonomisystemet. Därtill finns mallar för utskick av information om efterkontroll och en mall för det beräkningsunderlag som ligger till grund för efterdebiteringen.

Totalt skickas ca 11 000 fakturor till platsinnehavare varje månad. Avgifterna debiteras genom automatiska uträkningar utifrån den anmälda inkomsten. Skol- och fritidsförvaltningen får aviseringar varje vecka från folkbokföringen, vilket säkerställer att faktureringen skickas till rätt person. Exempelvis påverkar en skilsmässa vilken avgift som ska debiteras. Fakturering sker till samtliga som har inskrivna barn inom förskola/fritids.

För kravhantering finns en rutin som innebär att om fakturan inte har betalats på förfalldatum skickas en påminnelse ut efter nio dagar. Här tillkommer då en

påminnelseavgift på 60 kr. Om fakturan inte är betald den 24:e månaden efter förfalldatum skickas fakturan vidare till inkasso och därefter kronofogden. Hanteringen av krav hanteras av stadsledningsförvaltningen. Avbetalningsplan kan godkännas för de platsinnehavare som har efterdebiterats ett högre belopp och som kan behöva längre tid på sig att betala detta.

Kontroller

Skol- och fritidsförvaltningen genomför ett antal kontroller för att följa upp att de barnomsorgsavgifter som faktureras är korrekta. Kontrollerna görs både utifrån folkbokföring och utifrån deklarerad inkomst. I kontrollen sorteras de platsinnehavare bort som redan betalar maxtaxa eftersom syftet med kontrollen är att fånga upp de som betalar för låg avgift.

Årligen skickas påminnelse till de vårdnadshavare som inte har anmält ändrad inkomst. Denna påminnelse genereras automatiskt från systemet.

I efterhand, två år efter inkomståret, görs en kontroll av anmälda inkomstuppgifter jämfört med deklarerad inkomst hos Skatteverket. Under 2023 kontrolleras inkomstår 2021. I de fall vårdnadshavare har anmält för låg inkomst jämfört med den deklarerade inkomsten sker en efterdebitering. Detta noteras i en särskild excelfil. Här i framgår namn på platsinnehavare, inkomstuppgift från Skatteverket, vilken avgift som betalats, samt vilken avgift som borde betalats utifrån Skatteverkets inkomstuppgift. Ett särskilt brev med information om efterdebiteringen samt uträkningen skickas till platsinnehavaren tillsammans med en faktura för efterdebiteringen. Enligt uppgift från förvaltningen efterdebiteras 4–5 mnkr under ett år.

För att undvika jävsituationer har förvaltningen inrättat en särskild rutin som innebär att en handläggare inte efterdebiterar någon de känner, utan då istället lämnar över ärendet till en kollega.

Resultat

Stickprov har tagits på fakturering av barnomsorgsavgifter för april och maj månad 2023. Totalt har 30 stickprov kontrollerats. Kontroll har skett av att rätt avgift har debiterats i enlighet med bestämmelserna, utifrån den inkomst som platsinnehavaren har uppgett. En kontroll har också skett av folkbokföring i de fall endast en inkomst har uppgetts. Vår stickprovskontroll visar att korrekt avgift utifrån anmäld inkomst har debiterats. I ett fall har endast en vårdnadshavares inkomst legat till grund för beräkningen trots att personen är gift med en person på annan adress. Deras inkomster borde då enligt reglerna sammanräknas. Enligt uppgift har beloppet justerats av förvaltningen.

Bedömning

Granskningen visar att barn- och utbildningsnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll i arbetet med debitering av avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem. I stickproven har inte några större avvikelser noterats. De fakturerade avgifterna överensstämmer med de fastställda avgifterna i samtliga stickprov.

